PATVIRTINTA
Rokiškio rajono savivaldybės tarybos
2025 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr. TS-170

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
JUOZO KELIUOČIO VIEŠOJI BIBLIOTEKA

Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos 2024 metų veiklos ataskaita

I. BENDROJI DALIS

Trumpas įstaigos aprašymas

Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka (toliau – Biblioteka) yra savivaldybės biudžetinė įstaiga, vykdanti bibliotekų veiklą, veikianti informacijos sklaidos, kultūros ir švietimo srityse. Biblioteka kaupia, tvarko ir saugo universalų knygų, tęstinių spaudinių, periodinių leidinių, elektroninių ir kitų dokumentų fondą, teikia informacines, kultūrines, edukacines paslaugas vartotojams, vykdo kraštotyros, sociokultūrinės edukacijos, skaitymo skatinimo, informacinio raštingumo ir kitas su bibliotekų veikla susijusias vaikų ir suaugusiųjų programas ir projektus. Misija – rajono bibliotekų veiklomis prisidėti prie Rokiškio krašto identiteto ir tapatybės formavimo, prie bendruomenės informacinės, kultūrinės, mokymosi visą gyvenimą aplinkos kūrimo, gerovės ir pažangos. Vizija – kiekvienam Rokiškio rajono gyventojui ir svečiui aktuali, prieinama, atliepianti informacinius ir kultūrinius poreikius erdvė, inovacijų centras, suteikiantis patrauklią aplinką ir lygias galimybes mokytis, kurti, atrasti. Vertybės: nemokamos paslaugos, prieinamos visiems gyventojams; paslaugų įvairovė ir kokybė; tradicijų aktualizavimas ir inovacijos, darbuotojų profesionalumas ir kolegiškumas.

Administravimas

2024 m. kartą per savaitę vyko viešosios bibliotekos (toliau – VB) skyrių vedėjų ir specialistų pasitarimai, aptariant savaitės veiklas, pasiskirstant įpareigojimus ir atsakomybes, supažindinant su Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos (toliau – LRKM) ir kitų institucijų naujienomis bibliotekų srityje. 2024 m. vyko penkios VB ir filialų (toliau – f.) darbuotojų metodinės dienos.

Pradėti pokyčiai bibliotekos struktūroje, įvyko direktoriaus pavaduotojo bibliotekinei veiklai konkursas (pakeistas ir patvirtintas pareigybės aprašymas), panaikinta vyr. metodininko, sukurta ir patvirtinta nauja Bibliotekos renginių ir komunikacijos koordinatoriaus pareigybė.

Parengti Bibliotekos 2025–2027 m. strateginės veiklos ir Bibliotekos 2025 m. veiklos planai, užtikrinantys įstaigos funkcijų vykdymą, numatantys ilgalaikius ir metinius tikslus ir prioritetus, atitinkantys rajono strateginės veiklos plane iki 2030 m. Bibliotekai numatytas veiklų kryptis.

Aplankyti visi 37 filialai, užfiksuota patalpų ir inventoriaus būklė, išklausyti poreikiai. Atlikta rajono bibliotekų tinklo materialinės bazės ir lankomumo analizė, nustatyta filialų patalpų būklė, išgrynintos Bibliotekos paslaugų grįžtamosios vertės.

Sudarytos sąlygos darbuotojams kelti kvalifikaciją nuotoliniu ir kontaktiniu būdu, išvykti į komandiruotes, mokymus, stažuotes Lietuvoje ir užsienyje.

2024 m. parengti ir patvirtinti vidaus veiklą reglamentuojantys dokumentai: parengtas Bibliotekos edukacinių programų sąrašas, pasirengimo pereiti prie centralizuotai teikiamų dokumentų valdymo bendrosios informacinės sistemos paslaugų veiksmų planas ir sudaryta darbo grupė, patvirtintas Darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašas, darbuotojų saugos ir sveikatos dokumentai, patvirtintas Bibliotekos tarybos sąrašas, darbuotojų pareigybių sąrašas, kodai, lygiai,

kintamoji dalis, atlyginimų koeficientai, centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymas, materialinių vertybių metinė inventorizacija, Bibliotekos struktūros schema, darbuotojai priskirti Panevėžio regiono bibliotekų specialistų darbo grupėms.

Pasirašytos sutartys: trišalė bendradarbiavimo su Rokiškio kultūros centru ir Rokiškio krašto muziejumi, su Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka (toliau – Nacionalinė biblioteka) dėl bibliotekos specialistų profesinių stažuočių programos vykdymo, įgyvendinant projektą „Kultūros sektoriaus bendrųjų, vadybinių ir profesinių kompetencijų tobulinimas“; su Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešąja biblioteka (toliau – G. Petkevičaitės-Bitės VB) dėl tarpbibliotekinio abonemento paslaugos teikimo; dvišalė bendradarbiavimo sutartis su Rokiškio Senamiesčio (dabar – Juozo Tumo-Vaižganto) progimnazija, autorinė licencinė sutartis su UAB „Gimtasis Rokiškis“ dėl laikraščių skaitmeninimo, ženklinimo, perkėlimo į elektroninę erdvę ir paskelbimo.

Pateikta ir patvirtinta Jaunimo savanorius priimti ketinančios organizacijos akreditacijos paraiška, suteikianti galimybę jauniems žmonėms savanoriauti Bibliotekoje.

Parengti klausimai Rokiškio rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybės) tarybai dėl Bibliotekos nuostatų patvirtinimo, dėl Bibliotekos 2023 m. ataskaitų patvirtinimo, dėl Bibliotekos mokamų paslaugų sąrašo ir įkainių patvirtinimo.

2024 m. Bibliotekos dokumentacija pradėta tvarkyti Dokumentų valdymo bendrojoje informacinėje sistemoje DBSIS.

Viešieji pirkimai

2024 m. Bibliotekoje įvykdyti mažos vertės pirkimai (prekių, paslaugų, darbų) už 119 942,74 Eur. Per CVP IS sistemą neskelbiamos apklausos būdu dažniausiai vykdomi knygų (Valstybės biudžeto lėšos gautos iš LR kultūros ministerijos – 35 996,00 Eur) bei periodinių leidinių (laikraščiai, žurnalai) pirkimai – 32 044,17 Eur (Savivaldybės lėšos). Per CPO pirktas dyzelinas.

II. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS. VEIKLOS SĄLYGOS

Bibliotekų tinklas ir struktūra

Rajono bibliotekų tinkle pokyčių nebuvo. Rajono gyventojus aptarnavo 38 bibliotekos: 1 VB, 3 miesto filialai (toliau – MF), 34 kaimo filialai (toliau – KF). VB organizacinę struktūrą sudarė 5 skyriai: Lankytojų (1 vedėjas, 4 darbuotojai), Vaikų ir jaunimo (1 vedėjas, 4 darbuotojai), Informacijos ir kraštotyros (1 vedėjas, 4 darbuotojai), Fondų organizavimo (1 vedėjas ir 3 darbuotojai), Ūkio (1 vedėjas ir 4 darbuotojai) ir administracija (vadovas, pavaduotojas ir 4 specialistai). Darbuotojų pareigybių (etatų) skaičius buvo toks pat kaip 2023 m. – 63,75. Iš jų – 55,25 bibliotekininkai (priskiriami kultūros darbuotojams), 4,5 kvalifikuoti specialistai, 4 techniniai darbuotojai. Pareigybių struktūroje vyr. metodininko pareigybė pakeista į Renginių ir komunikacijos koordinatoriaus pareigybę. Metodininko funkcijos priskirtos pavaduotojui, iš pavaduotojo pareigybės aprašo renginių ir komunikacijos koordinavimo funkcijos priskirtos naujai pareigybei.

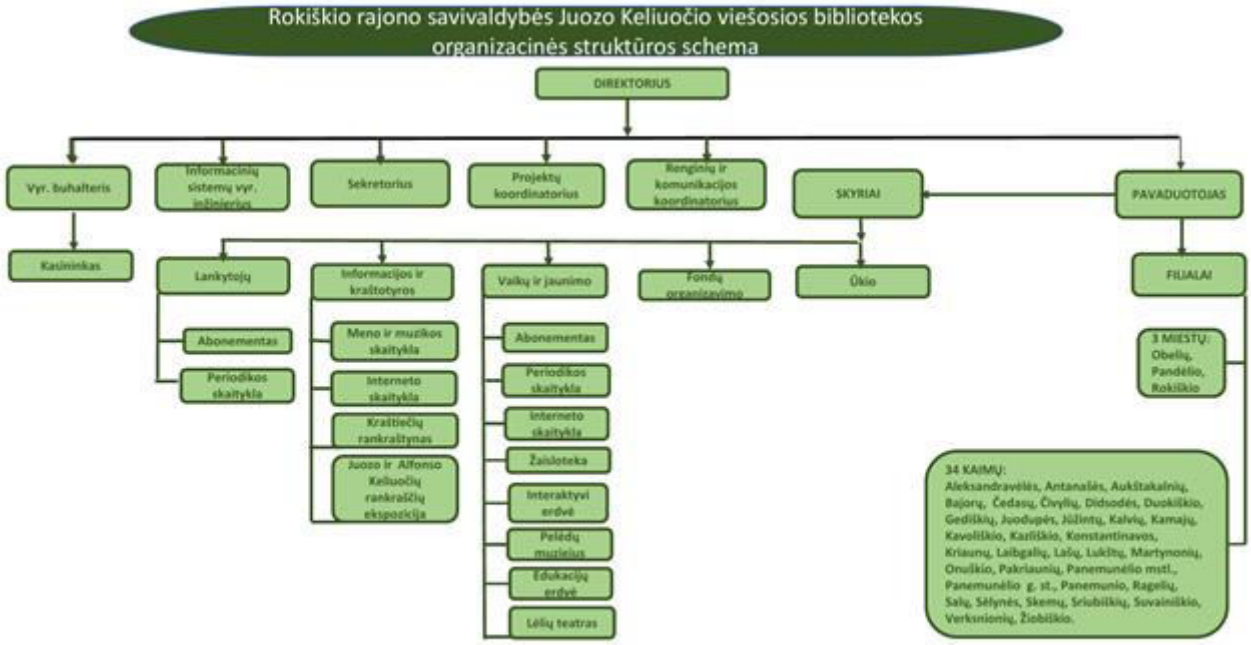

Infrastruktūra

Bibliotekų veiklai naudojamas bendrasis patalpų plotas rajone buvo toks pat kaip 2023 m. – 5274 kv. m, iš jų naudingas – 4197 kv. m. VB bendras patalpų plotas – 1790 kv. m, iš jų naudingas – 1344 kv. m. MF patalpų plotas 518 kv. m, iš jų naudingas – 480 kv. m. KF patalpų plotas 2966 kv. m, iš jų – naudingas – 2373 kv. m. Iš viso fondo lentynų rajono bibliotekose buvo 6159 m, atviro fondo lentynų – 5711 m. Dvidešimt penkių filialų patalpos apšildomos centriniu šildymu, septyniuose filialuose (Ragelių, Konstantinavos, Skemų, Čivylių, Lašų, Antanašės, Panemunio) – krosninis šildymas, penkiuose filialuose (Čedasų, Kalvių, Verksnionių, Onuškio, Didsodės) patalpos šildomos elektra.

Techninis aprūpinimas

Rajono bibliotekose buvo 402 darbo vietos vartotojams. Iš jų – 195 kompiuterizuotos ir prijungtos prie interneto. Darbuotojams skirtos 68 kompiuterizuotos darbo vietos. Visi filialai aprūpinti daugiafunkciniais spausdintuvais ir vaizdo projektoriais. Foto kopijavimo aparatų, tiesiogiai prieinamų vartotojams, buvo 41 vnt. Visose rajono bibliotekose išlaikytas aukštas interneto greitis – 30 Mbps. Kartą/du per metus filialuose atlikta kompiuterių techninė profilaktinė priežiūra, programinės įrangos ir operacinės sistemos atnaujinimo darbai, esant poreikiui, šalinti kompiuterinės technikos gedimai. Sutvarkytas interaktyvios instaliacijos „Dviratis“ (Pandėlio MF) programos gedimas. 2024 m. gauti 2 stacionarūs ir 5 nešiojami kompiuteriai vartotojams (per Nacionalinę biblioteką).

Prieinamumas

Prieigos prie bibliotekų gerinimas šiuo metu yra ir vienas pagrindinių Europos Sąjungos prioritetų: išlikęs platus rajono bibliotekų tinklas suteikia galimybę visiems rajono gyventojams naudotis bibliotekų paslaugomis. Negalią turintiems ir senyvo amžiaus rajono bibliotekų vartotojams leidiniai pristatyti į namus. Visi rajono gyventojai turėjo galimybę naudotis atnaujinta TBA-S (tarpbibliotekinė nemokama paslauga, leidžianti skaitytojams gauti leidinį iš bet kurios Lietuvos bibliotekos). Prieinamumą prie VB paslaugų didino: neįgaliesiems skirti privažiavimai ir keltuvas, knygų savitarnos grąžinimo įrenginiai.

Materialinė bazė

Biblioteka stiprino savo materialinę bazę: atliko einamuosius remontus ir infrastruktūros gerinimo darbus. Metų eigoje VB dviejuose specialistų kabinetuose įrengti kondicionieriai, perdažytos grindys Aleksandravėlės, Gediškių, Čivylių, Kalvių, Verksnionių, Panemunėlio geležinkelio stoties, Laibgalių ir Duokiškio filialuose. Kavoliškio f. perdažyta laiptinės siena, laiptų

kraštai. Sudėtos naujos žaliuzės VB Vaikų ir jaunimo skyriuje, Kamajų ir Kazliškio filialuose, ritininės užuolaidos – Bajorų f. Rokiškio kaimiškoji seniūnija pakeitė įėjimo į Skemų f. duris. Antanašės f. Obelių seniūnija perdažė aprūkusias Obelių f. sienas. Juodupės f. šilumos renovacija pasirūpino Savivaldybė. Juodupės f. atlikta šildymo sistemos renovacija. Numatyti einamieji remontai Obelių, Juodupės, Laibgalių, Lašų, Lukštų, Salų, Kriaunų ir Žiobiškio filialuose. Pastarųjų dviejų filialų remontams apskaičiuotos ir įsigytos priemonės.

Finansiniai ištekliai

Pagrindinis rajono bibliotekų finansavimo šaltinis – Savivaldybės biudžetas. Savivaldybės biudžeto lėšos 2024 m., palyginti su 2023 m., padidėjo 8,94 proc. Bibliotekos darbo organizavimui ir administravimui 2024 m. Savivaldybė skyrė 1 242 150,72 Eur (2023 m. –1 131 059,00 Eur), iš kurių 88,18 proc. skirta darbuotojų darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui apmokėti, 11,82 proc. skirta kitoms veikloms (komunalinėms paslaugoms, ryšių, transporto, spaudinių prenumeratos, ūkinėms ir kanceliarinėms prekėms, kvalifikacijai ir kitų paslaugų įsigijimui). Biblioteka 2024 m. už paslaugas gavo 27,2 proc. daugiau spec. lėšų, palyginti su 2023 m. (išaugusi renginių aptarnavimo ir edukacijų paslaugų paklausa, didesni mokamų paslaugų įkainiai). Iš Valstybės biudžeto 2024 m. gautas finansavimas sumažėjo 1,58 proc. Privačių rėmėjų lėšos – 3000,00 Eur (2023 m. – 540,05 Eur).

Pajamos ir išlaidos

Eil.	Pajamos	2024 m., Eur	2023 m., Eur
1.	**Savivaldybės biudžeto lėšos:**	**1242150,72**	**1131059,00**
1.1.	Bibliotekos darbo organizavimui ir administravimui	1233170,00	1123959,00
1.2.	Projektams skirtas finansavimas	8980,72	7100,00
2.	**Bibliotekos uždirbtos lėšos (specialiosios programos lėšos)**	**5239,53**	**4119,00**
3.	**Valstybės biudžeto lėšos:**	**35996,00**	**36564,00**
3.1.	Knygų įsigijimui	35996,00	33564,00
3.2.	Kultūros tarybos projektams	0,00	3000,00
4.	**Gauta parama**	180,78	165,22
4.1.	**Draudimo išmoka**	0,00	1916,41
	Išlaidos	**1123959,00**	**1123959,00**
5.	**Bibliotekos darbo organizavimui ir administravimui:**		
5.1.	Darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui	1095330,00	981345,00
5.2.	Veiklai (komunalinėms paslaugoms, ryšių, transporto, spaudinių prenumeratos, ūkinėms ir kanceliarinėms prekėms, kvalifikacijai ir kitų paslaugų įsigijimui)	137840,00	142614,00
6.	Knygų įsigijimui	35996,00	33564,00
7.	Projektų veikloms	8980,72	10100,00

Kolegialios institucijos

Bibliotekoje veikė Bibliotekos taryba (toliau – BT), turinti patariamąjį balsą. BT sudarė penki nariai, 2024 m. ištrinktas naujas pirmininkas, vyko 2 posėdžiai, kuriuose spręsti klausimai dėl susipažinimo su Bibliotekos 2025 m. veiklos planu (kontaktinis), dėl naujo BT nario pristatymo, apžvelgta Bibliotekos 2024 m. veikla ir aptartos bibliotekinės veiklos perspektyvos. Rokiškio rajono bibliotekininkų profesinė sąjunga (toliau – Profesinė sąjunga) atstovavo narių interesus: 2024 m. su Profesine sąjunga suderintas Bibliotekos darbuotojų darbo grafikas, atostogų grafikas, Darbo apmokėjimo sistemos aprašas. VB fondų organizavimo skyriuje veikė prieš kiekvieną dokumentų pirkimą susirenkanti Komplektavimo taryba, turinti patariamąjį balsą, atrenkant leidinių sąrašus pirkimams.

III. FUNKCIJŲ VYKDYMAS

Bibliotekinis bendruomenės aptarnavimas

2025 01 01 duomenimis rajone registruoti 26 857 gyventojai (1,61 proc. mažiau, lyginant su 2024 01 01 duomenimis). Biblioteka, teikdama leidinių išdavimo, interneto ir periodikos skaityklos, edukacines, renginių ir parodų lankymo ir kitas paslaugas, 2024 m. aptarnavo 24 proc. rajono gyventojų. Bibliotekose apsilankė 192 464 lankytojai (2023 m. – 191 071), išliekantys vienu svarbiausių įstaigos veiklos rodiklių. Pagal ankstesnę (galiojusią ir 2023 m.) Lietuvos bibliotekų statistikos duomenų surinkimo sistemą šis skaičius būtų gerokai didesnis, nes pagal naująją – nuo 2025 01 01 bevielis viešosios prieigos seansų skaičius sumuojamas prie viešosios interneto prieigos seansų skaičiaus, o ne prie bendrų bibliotekos paslaugų gavėjų – lankytojų. Vidutinis lankomumas rajono bibliotekose išaugo šešiais vartotojo apsilankymo kartais (2024 m. buvo 28,9, 2023 m. – 22,9).

Vartotojų sumažėjimą (1707 mažiau) neigiamai paveikė prieš keletą metų pasikeitusi LIBIS (Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema) vartotojų apskaita ir likusių 18 filialų įtraukimas į aptarnavimą su vartotojo pažymėjimais 2023 m. pabaigoje. Tai turėjo įtakos vartotojų perregistravimui 2024 m. (pasikeitusi sistema perregistravimą fiksuoja ne kalendoriniais metais, o einamaisiais).

2024 m. rajone sumažėjo ir dokumentų išduotis, kurią lėmė mažėjantis skaitomumas, sumažėjęs prenumeruojamos periodikos kiekis, gyventojų mažėjimas rajone. Vartotojams išduoti 362 642 egz. spaudinių, iš kurių – 244 405 egz. periodikos (67,4 % nuo visos išduoties). Šis skaičius rodo, kad periodika, finansuojama Savivaldybės, išlieka paklausi, ypač filialuose. Trūkumas tas, kad periodika brangsta ir jos periodiškumas mažėja, todėl mažėja periodikos išdavimas. Į namus išduota 246 787 egz. spaudinių, vietoje naudotis išduoti 115 855 egz.

Vartotojams atliktos 17 198 kopijos, iš jų – 14 617 fotokopijų popieriuje lapų skaičius.

Tenkindami vietos vartotojų poreikius, filialų darbuotojai iš VB fondų parvežė jų pageidaujamų knygų 3322 egz. (2023 m. – 2867 egz.): Žiobiškio KF – 211; Salų KF– 119; Ragelių KF – 110; Onuškio KF – 170; Kriaunų KF – 120; Juodupės KF – 104; Čivylių KF – 183; Bajorų KF – 203. Aktyviausiai šia paslauga (368 egz.) naudojosi Pakriaunių bibliotekininkė, kuri vežė ne tik knygas bet ir žurnalus. VB ir filialuose vykdoma „knygnešystės“ paslauga, pristatant spaudinius į namus, negalintiems ateiti į bibliotekas. Tokia neoficialia paslauga 2024 m. aptarnauti 175 gyventojai, daugiausiai KF – 151, MF – 15 ir VB – 9. Senstant visuomenei, kasmet namuose aptarnaujamų bibliotekos vartotojų skaičius auga. VB garsinių knygų ir knygų Brailio raštu paslaugomis naudojosi 34 gyventojai.

Fondų organizavimas ir panaudojimas

Pasikeitus Bibliotekų fondo apsaugos nuostatams, daug pokyčių buvo fondų organizavime, ypač nurašant dokumentus. Dalyvaujant METIS (Modernaus elektroninio turinio išsaugojimas ir sklaida) atsiradus visuminės apskaitos „Fondo judėjimo“ daliai, reikėjo iki metų pabaigos rankiniu būdu suvesti pradinius visų fondų duomenis, kadangi ankstesnieji iš senosios versijos neišliko. Periodinė spauda registruojama ir nurašoma LIBIS sistemoje. Bibliotekos fondas atnaujinamas tolygiai, atsižvelgiant į aptarnaujamų VB ir filialuose lankytojų skaičių. Ataskaitiniais metais Bibliotekos knygų fondas atnaujintas 3,7 proc., įsigyjant naujus, nurašant nusidėvėjusius ar turinio požiūriu neaktualius leidinius.

VB Fondų organizavimo skyrius kartu su Komplektavimo taryba racionaliai naudojo knygoms ir periodikai skirtas lėšas taip, kad būtų įsigyta kuo daugiau pavadinimų dokumentų. Iš viso vykdyta 12 pirkimų: 9 pirkimai knygoms, vienas pirkimas garsiniams regimiesiems dokumentams. Trys pirkimai – periodinei spaudai įsigyti.

2024 m. dokumentų įsigyta už 77 322,12 Eur. Knygų ir kt. neperiodinių dokumentų – už 52 622,12 Eur (iš Valstybės biudžeto lėšų – 35 996,00 Eur; iš kitų šaltinių – 16 626,12 Eur). Periodinių leidinių prenumeratai skirta 24 700,00 Eur (Savivaldybė).

Fonduose iš viso buvo 285 389 egz. spaudinių, iš kurių – VB – 76 303 egz., MF – 38 948 egz., KF – 170 138 egz. 2024 m. pabaigoje buvo 285 389 egz. (2023 m. – 290 723 egz.). VB fondai

padidėjo 960 egz., nes ataskaitiniais metais buvo nurašyta mažiau periodinės spaudos. KF fondai sumažėjo 5899 egz., nes tuose filialuose, kur buvo mokyklos, buvo likę daug dubletinės literatūros, kuri ir buvo nurašoma 2024 m. Dabartiniu metu fondas yra daugiau vertinamas ne kiekybiniu aspektu, o pagal informacijos kokybę, išsamumą, operatyvų atsinaujinimą ir panaudojimą.

Pastebima dokumentų įsigijimo mažėjimo tendencija. Per metus įsigyta 10 409 egz. dokumentų, 1514 egz. mažiau nei 2023 m. Per metus vidutiniškai gavo vienas MF – 420 egz., KF – 184 egz. LRKM lėšos, skirtos dokumentams įsigyti padidėjo 2432,00 Eur, tačiau dėl padidėjusių kainų jų įsigyta mažiau. Knygas dovanojo organizacijos, leidėjai, autoriai – iš viso padovanota 90 egz. už 641,60 Eur. Net 400 egz. knygų dovanota (5 leidyklos ir pavieniai asmenys) per „Knygų Kalėdas“. Pabrangus periodiniams leidiniams už tą pačią kainą įsigyta mažiau, ypač tų, kurie gaunami dažniau negu kartą per mėnesį. Tačiau periodinių leidinių gavimas padidėjo 126 egz., lyginant su 2023 m., dėl dovanotų leidinių skaičiaus (1079 egz.). Bendras Bibliotekos fondo apyvartos rodiklis – 1,3 karto.

Vienam gyventojui teko 2,88 Eur naujiems dokumentams įsigyti (0,07 Eur daugiau nei 2023 m.). Vienam gyventojui tekusios lėšos dokumentams įsigyti: LRKM – 1,34 Eur (0,11 centų daugiau), Savivaldybės lėšos periodikai – 0,91 Eur. vienam gyventojui (2023 m. – 0,95), iš kitų šaltinių – 0,61 Eur. Lėšos tenkančios vienam vartotojui dokumentams įsigyti – 11,62 Eur. Siekiant užtikrinti fondų apsaugą, ataskaitiniais metais atlikti penkių filialų (Bajorų, Suvainiškio, Kamajų, Didsodės ir Panemunėlio geležinkelio stoties) fondų patikrinimai. Atrinkti ir nurašyti nepaklausūs, skaitytojų neskaitomi ir susidėvėję dokumentai. Rastas trūkumas padengtas kitais ne mažesnės vertės dokumentais. VB fondai apsaugomi RFID UHF knygų apsaugos, procesų valdymo ir automatizavimo sistema (praėjimo knygų apsaugos sistemos vartai).

Mokamos ir mobilios paslaugos

Be pagrindinių Bibliotekos mokamų (kopijavimo, skenavimo, spausdinimo) paslaugų, paklausi buvo renginių aptarnavimo ir edukacijų teikimo paslauga. Per 2024 m. už įstaigos teikiamas mokamas paslaugas gauta 5239,00 Eur specialiųjų programų lėšų (2023 m. – 4119,00 Eur).

Rajono gyventojai sėkmingai naudojosi TBA-S nemokama paslauga (gautas 91 užsakymas, 2023 m. – 41), išsiųsti 32 dokumentai (2023 m. – 11), paklausūs buvo prie VB ir Vaikų skyriaus esantys knygomatai. (vidutiniškai po 4–5 užsakymus per dieną), VB esantis knygų užsakymo ir išdavimo savitarnos įrenginys (išduota 270 dokumentų, grąžinta 327 dokumentai) bei prie VB pastato esantis knygų grąžinimo įrenginys (vidutiniškai kasdien po 30).

Informacinės ir elektroninės paslaugos

Atsakant į užklausas (2023 m. pateiktos 6644), naudotasi Jungtiniame kompiuteriniame kataloge esančia informacija. Bibliotekos kataloge 2025 m. pradžioje buvo 93 859 analiziniai įrašai. VB automatizuotai parengta 4716 įrašų. Iš viso Bibliotekos elektroniniame kataloge 2025 m. pradžioje buvo 165 798 bibliografiniai įrašai. Automatizuotame ir korteliniame (jau nebepildomas) Bibliotekos kataloge 2025 m. pradžioje buvo 31 1878 įrašai. Augant visuomenės informaciniam bei skaitmeniniam raštingumui, daugiau informacijos pateikiama virtualioje erdvėje. Vartotojai patys bibliotekos e. kataloge gali surasti informaciją, rezervuoti bei užsisakyti leidinius. 2024 m. bendras virtualių apsilankymų skaičius – 8357 (2023 m. – 8263), naudotojų – 1742, naujų naudotojų – 1581 (2023 m. – 1543), puslapių rodiniai – 30 876 (2023 m. – 30 794).

Prieiga prie interneto

Rajono bibliotekų viešosiose interneto prieigose (VIP) apsilankė 67 116 lankytojų, t. y. 88,7 proc. daugiau lankytojų nei praėjusiais metais (35 567). Skaičiaus išaugimą lėmė ir minėti pokyčiai, aprašyti „Bibliotekinio bendruomenės aptarnavimo“ skiltyje. Interneto vartotojai, lankytojai, bevielio VIP seansų skaičius yra apskaitomi per VRSS (vartotojų statistikos ir registravimo sistemą), iš kurios yra imami duomenys mėnesio veiklos rodikliams ir metinėms veiklos ataskaitoms.

Duomenų bazės

Vartotojai naudojosi lietuviška teisinių duomenų baze INFOLEX bei užsienio duomenų baze EBSCO Publishing (8 duomenų bazių paketas) per Bibliotekos interneto puslapį.

Gyventojų mokymai

2024 m. vyko 967 mokymai, kuriuose apmokyti 1389 gyventojai (2023 m. – 1200): Medijų (238 mokymai 359 gyventojams), kompiuterinio ir skaitmeninio raštingumo (708 mokymai 721 gyventojui). Mokymų trukmė – 895 val. Suteiktos 4223 konsultacijos kompiuterinio raštingumo kausimais 1365 vartotojams. Individualiai apmokyti 842 gyventojai, grupėse – 96.

Pasaulinei Medijų ir informacinio raštingumo (MIRKT) savaitei (globėja – Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija, koordinatorė – G. Petkevičaitės-Bitės VB. Finansuoja LRKM) organizuotas orientacinis žygis Bibliotekos sukurtu maršrutu, kurį įvaikė 47 dalyviai, ieškoję mįslėmis apipintų Rokiškio mieste esančių objektų, atsakinėję į informacinio raštingumo klausimus. Visose rajono bibliotekose vyko „Skaitmeninės savaitės 2024“ akcijos, visus metus gyventojai kviesti stebėti tiesiogines internetines transliacijas įvairiomis temomis iš Nacionalinės bibliotekos studijos. Projekto „Prisijungusi Lietuva“ veiklų tęstinumui ir VIPT įrangos įveiklinimui dalyvauta akcijose, mokoma skaitmeninio raštingumo įvairiomis temomis: „Paslaugos internete“, „Išmanusis telefonas“, „Demonstracinis interneto bankas“, „Apsipirkite internetu: greitai ir saugiai“ ir kt. Populiarūs buvo informaciniai filmukai su MIRKT ambasadore „Klaudija“, bibliotekų lankytojai noriai domėjosi apie medijų įvairovę ir prieigos būdus, informacijos vertinimą ir atranką, apie dirbtinį intelektą ir saugumą internete.

Virtualios parodos ir pristatymai

Parengtos ir Bibliotekos e-svetainėje vartotojams prieinamos virtualios parodos: „Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centrui – 20“, „A. Daniui – 100“ ir „Poetui ir muzikui P. Juodelei – 100“. Rubrikoje „Virtualūs pristatymai“ patalpintas 2024 m. Bibliotekos parengto poezijos almanacho „Tau, Rokiški“ pristatymas. Socialiniuose tinkluose viešinta informacija apie 2024 m. kraštiečių jubiliejines datas bei parodas. Bibliotekos „Facebook“ kanale viešinti tarmiški įrašai, skirti Lietuvių kalbos dienoms (vasario 16–kovo 11 d.).

Skaitmeninimas

Didindama gyventojų prieinamumą prie spaudinių išteklių, Biblioteka pernai skaitmeninimui parengė rajoninio laikraščio „Spalio vėliava“ (dabar „Gimtasis Rokiškis“) 1964 ir 1965 metų komplektus ir Rokiškio krašto žurnalo „Prie Nemunėlio“ vieną numerį. Iš viso suskaitmeninti ir patalpinti virtualioje erdvėje šių laikraščių 1960–1963 m. komplektai. Suskaitmeninta informacija prieinama https://www.rokiskis.rvb.lt/laikrastis-po-salio-veliava/.

Kraštotyra

Parengtas 41 kraštotyros darbas: 37 – kaimų filialuose, 2 – miestų, 2 – VB. Minėtini: VB – „Rokiškio krašto garbės pilietis, Lašų ŽŪB ir UAB „Lašų duona“ įkūrėjas ir vadovas Z. Akramavičius. 1961–2022“ ir „2023 m. Bibliotekos metraštis“, filialuose: Obelių MF – aplankas obeliečiui, Paryžiaus olimpinių žaidynių krepšinio 3x3 bronzos medalio laimėtojui Š. Vingeliui ir kraštiečiui R. Šarknickui. Salų KF – „Kraštietis vertėjas, redaktorius, P. Mašioto knygynėlio rengėjas – J. Stukas“, Ragelių KF – „Ragelių krašto rezistentų kovos“. Skemų KF – apie kraštietį P. Meilų. Konstantinavos KF – „Panemunio valsčiaus Paliepio seniūnijos kaimai ir jų žmonės“. Obelių MF parengė 2024 m. filialo veiklos kroniką. Pradėtas rengti rajono bibliotekose saugomų kraštotyros darbų virtualus katalogas (suregistruoti 26 kraštotyros darbai).

VB ir filialuose kaupta medžiaga apie įžymius krašto žmones, knygnešius, tremtinius, lankytinas vietoves, istorinius bei kultūros paminklus, vietos kultūros bei švietimo įstaigas, kaimų istorijas ir kt. Formuojami kraštotyros literatūros fondai, bendradarbiaujama su kraštiečiais. Kraštotyros kartoteka papildyta 163 kortelėmis: VB – 2, MF – 70 vnt. (pildė tik Obelių MF), KF – 91 vnt. (Salų KF – 34 vnt., Bajorų KF – 24 vnt., Kamajų KF – 12 vnt., Lukštų KF – 10 vnt., Kavoliškio KF – 5 vnt., Kalvių KF – 3 vnt., Gediškių KF – 2 vnt., Sriubiškių KF – 1 vnt.

VB tęstas rankraštyno, kuriame įvairių kultūros veikėjų biografiniai, tarnybinės-visuomeninės veiklos ir kūrybinės veiklos dokumentai, įvairi korespondencija bei ikonografija, katalogavimo naujoje LIBIS sistemoje darbai. 2024 m. į sistemą įtraukti poeto P. Širvio, pedagogės ir literatės I. Vaičekauskaitės, kultūros veikėjo P. Blaževičiaus rankraštynai – 155 saugojimo vienetai.

Bibliotekos e-svetainėje kiekvieną mėnesį skelbti sąrašai „Viešoji biblioteka spaudoje“ ir „Rokiškio kraštas ir kraštiečiai spaudoje“, vartotojams prieinamas žymių kraštiečių biobibliografinis žodynas, į kurį įtrauktas 1141 kraštietis ir pateikiamos 428 kraštiečių biografijos.

Renginiai ir parodos

2024 m. rajono bibliotekose vyko 707 (2023 m. – 685) renginiai (iš jų vaikams – 287), parengta 1021 (2023 m. – 1012) paroda (iš jų vaikams – 222). Iš jų VB – 333 (137 daugiau nei 2023 m.) renginiai (iš jų vaikams –152), eksponuotos 122 (2023 m. – 137) parodos (iš jų vaikams – 48). Filialuose vyko 374 (2023 m. – 489) renginiai (iš jų vaikams – 137, parengtos 899 (2023 m. – 875) parodos (iš jų vaikams – 174). Renginiuose apsilankė 25 293 (2023 m. – 28 847) lankytojai, MF – 2031, KF – 12 575 lankytojai. VB – 10 687 lankytojai.

Renginiais ir parodomis paminėta Sausio 13-oji, Vasario 16-oji, Kovo 11-oji, Lietuvių kalbos, Knygnešio, Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienos, Nacionalinė Lietuvos bibliotekų, Suaugusiųjų mokymosi ir Šiaurės šalių literatūros savaitės. Vyko kalendorinėms šventėms, Europos Sąjungos, Dainų šventės bei diplomatų Lozoraičių metams, rašytojų jubiliejinėms ir kitoms atmintinoms datoms pažymėti skirti renginiai.

VB renginių apžvalga

Organizuoti du prioritetiniai rajono renginiai: Tradicinė šventė „Širvynė 2024“ (2024 m. tema – „Balti keliai kaip drobės“, dalyvaujant Kauno muzikos ansambliui „Ainiai“, Zarasų kultūros centro Avilių liaudiškos muzikos studijai „Avilija“, Salako tradicinei kaimo kapelai, dainų autoriams ir atlikėjams K. Basčiui, R. Liorančui ir kt.), ir XXVIII Aukštaitijos regiono lėlių teatrų festivalis „Kai atgyja lėlės“ (penki lėlių teatrų spektakliai, edukacinė programa ir kūrybinių darbų paroda-konkursas) Biblioteka savo veiklomis įsiliejo į Rokiškio miesto 525-ųjų įkūrimo metinių paminėjimą: veikė MIRKT furgonėlis „Cookie Truck“ su smagiomis interaktyviomis veiklomis visai šeimai, inicijuotas piešinių konkursas, išleistas iliustruotas poezijos almanachas „Tau, Rokiški“, pristatytas visuomenei ir jaunimui, VB visus metus eksponuotas 8 parodų ciklas „Rokiškiui – 525“, poetinę-muzikinę dovaną Rokiškiui dovanojo poetas V. Kaziela ir dainų autorė, atlikėja V. Skeirienė. Bibliotekoje vyko knygų pristatymai ir susitikimai su autoriais (Č. Juršėno „Nenuobodaus gyvenimo mozaika“, H. Vaitiekūno „Felčerio užrašai“, V. Stanislovaičio „Dėdės Juzės kantičkos“, E. Gudo ir Ž. Petrauskaitės „Gedimino kraujas“, V. Vasiliausko „Didysis anonimas. Kas valdo Lietuvą?“).

Bibliotekos renginiai įgavo naujas formas: vyko performansai, improvizacijos, edukacinis žygis, muzikiniai, teatralizuoti poezijos ir prozos spektakliai. Tarptautinė teatro diena paminėta teatralizuotais „Vidurdienio damų“ skaitymais apie rašytoją I. Simonaitytę (rež. N. Čirūnienė). Poezijos dieną rajono miesto autobuse skambėjo rajono literatų poezija. Muzikinį poezijos spektaklį Motinos dienai pristatė skaitovė V. Skierienė ir operos solistė G. Skinderytė-Kurnickienė. Pristatyta Japonijos ambasados kultūrinė programa (pažintis su Japonijos kultūra, arbatos ceremonija, kimono pristatymas ir Kaligrafijos edukacija), kraštietės istorikės dr. V. Bukaitės paskaita apie diplomatus Lozoraičius, vyko tarptautinio festivalio „Poezijos pavasaris“ susitikimai Rokiškyje ir Penemunyje (poetai L. Daugėla, R. Karvelis, S. Paliulytė, J. Jasėnas, 2023 m. laureatas V. Kaziela, A. Kaziliūnaitė ir skaitovas J. Šalkauskas), 18-ojo festivalio „Nepatogus kinas“ filmų (12 filmų peržiūros, 194 lankytojai) ir Lietuvių klasikos filmų peržiūros, autorinių dainų programą atliko dainų autorius ir atlikėjas J. Kriauklys ir prof. muzikantas A. Kavaliauskas.

Paminėta 55-oji tradicinė Bibliotekininko ir 2-oji Padėkos diena, pagerbti bibliotekininkai, skaitytojai, partneriai ir rėmėjai. VB antrus metus kartą per mėnesį rinkosi Rokiškio knygų klubo nariai. Biblioteka dalyvavo įvairiose akcijose ir iniciatyvose: rokiškėnai rašė Nacionalinį diktantą „Rašyk. Klysk. Išmok“. Antrus metus #DUOday metu SPC Dienos centro asmenys su negalia supažindinti su bibliotekininko profesija, kurią jie galėjo išbandyti. Metai užbaigti kalėdiniu renginiu.

VB kraštotyros renginiai

Be minėtų „Širvynės“ (skirtų kraštiečiui P. Širviui), Rokiškio 525-ajam įkūrimo jubiliejui skirtų renginių ir leidinio (poezijos almanache spausdinta kraštiečių kūryba), VB literatūriniu-muzikiniu renginiu (Molėtų kultūros centro ansamblis „Malkesta”, rajono literatai, kultūros

darbuotojai) paminėtas P. Širvio gimtadienis, mokytojos ir poetės V. Papaurėlienės 75-asis jubiliejus. Minint 35-ąją Knygnešio dieną pristatyta O. Levandavičiūtės knyga apie J. Tūbelį. Tą pačią dieną bibliotekininkės-knygnešės „Marcelė“ ir „Magdalena“, nešinos senu lagaminu, lankėsi įvairiose miesto įstaigose ir įteikė laiškus, kuriuose – tarmiškos ištraukos iš K. Merkelio užrašytos tautosakos. Minint Spaudos atgavimo 120-metį kartu su muziejininkais organizuotas žygis Panemunėlio krašto knygnešių keliais. Vyko kraštiečių poezijos knygų sutiktuvės: V. Deksnio „Laukiu lietaus“ ir Kriso Harės (A. Valantinavičienės) „88 eilėraščiai“, V. Bagdono knygos apie aktorių, režisierių, J. Keliuočio literatūrinės premijos laureatą F. Jakšį, L. Petkevičiūtės knygos „Rainis atbulainis“ (iliustracijų autorė – dailininkė rokiškietė A. Keraitienė) pristatymai. Gedulo ir Vilties dieną pristatyta knyga „Mokytojas ir partizanas Kazimieras Kalpokas“ (sudarytojai – Vaiva ir Steponas Deveikiai), įamžinusi Čedasų krašto partizanų vado atminimą. Daug kraštotyros renginių organizuota filialuose (žiūrėti skiltyje „Filialų renginiai“).

VB renginiai vaikams ir jaunimui

Suorganizuoti 152 (2023 m. – 133) renginiai. Iš jų – 4 išvykos su edukacinėmis programomis, 2 lėlių teatro „Padaužiukai“ spektaklių rodymai. Pravesta 41 edukacija 885 lankytojams. Suorganizuota 15 rytmečių, 20 literatūrinių valandėlių, 54 žaidimų dienelės, organizuotas rajono mokyklų bibliotekų darbuotojų sąskrydis-varžytuvės, 2 teatralizuoti garsiniai ir 5 sensoriniai skaitymai, 2 teatralizuoti edukaciniai užsiėmimai, 24 teatro kūrybiniai užsiėmimai, 2 šeimų popietės, 2 kūrybiniai rašymai, 4 susitikimai, netradicinės pamokos, knygų pristatymai ir kt. Renginiuose iš viso dalyvavo 4591 lankytojai, iš jų 3971 – vaikai.

Į VB Vaikų ir jaunimo skyrių ateina vaikai po pamokų, užsuka paskaityti periodinės spaudos, pažaisti kompiuterinių žaidimų, pabendrauti socialiniuose tinkluose, praleisti laiką su bendraamžiais. Skyriuje dažnai lankosi kaimyninių namų, socialiai remtinų šeimų vaikai. Moksleiviai grupėmis noriai dalyvavo saugesnio interneto, sensoriniuose skaitymuose. Mokyklinio amžiaus vaikams didžiausiu traukos objektu buvo interaktyvi edukacinė erdvė, kurioje leido laiką žaisdami interaktyvius stalo, „Xbox“, „Jipido“, su „Vive cosmos“ virtualios realybės akiniais žaidimus, šokdami „Just Dance“, dalyvavo interaktyviuose-kūrybiniuose užsiėmimuose, konstravo, programavo, žiūrėjo 3D filmus. Darželių auklėtiniai lankėsi smagiuose rytmečiuose, teatralizuotuose garsiniuose skaitymuose, žaislotekoje. Šeimos dalyvavo popietėse, skaitymo valandėlėse, teatro kūrybinėse dirbtuvėse. Lėlių svetainėje vyko lėlių teatro „Padaužiukai“ kūrybiniai užsiėmimai (24). 2024 m. pastatytame lėlių teatro spektaklyje „Baubas“ (rež. N. Ivanova) vaidino 7 vaikai ir 5 tėveliai. Spektaklis rodytas Bajorų teatrų festivalyje „Jonvabalis‘, lėlių teatrų festivalyje „Kai atgyja lėlės“, Kamajų miesto šventėje, kalėdinėje šeimų popietėje. 2024 m. jaunieji skaitytojai turėjo galimybę susitikti su vaikų rašytojais: V. Račicku, L. Petkevičiūte, M. Marcinkevičiumi ir L. Itagaki. Organizuotas minėtas lėlių teatrų festivalis, kasmet suburiantis ne vieną šimtą teatro mylėtojų. Mokyklų bibliotekininkių sąskrydis „Knygius 2024“ subūrė rajono 6 mokyklų komandas. Daug emocijų dalyviams sukėlė skaitymo akcija „Tėčiai skaito vaikams“, abėcėlės pasveikinimo ir augintiniams skirtos valandėlės, žaidimų dienelės. Per Šiaurės šalių literatūros savaitę vesti teatralizuoti garsiniai skaitymai, vyko šventiniai kalėdinio laikotarpio ir kiti renginiai.

VB parodos

Parodų galerijoje „Autografas“ eksponuotos fotografijų (G. Skaraitienės „100 tikrų žmonių portretų“, S. Barono „Raudonas taškas“, VDU menų galerijos „Būtis promočiutės kambaryje“, M. Trainienės „Magiškoji Lietuva“), tapybos darbų (I. Muzikantės „Latvija – metų laikai“, S. Laurinavičiaus „Vyriški sapnai“, R. Bukienės ir D. Visockaitės-Kiselienės, Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos 10–12 klasių moksleivių, Rokiškio J. Tumo-Vaižganto gimnazijos „Romuvos“ padalinio III klasių moksleivių) parodos, V. Jasinevičienės veltinių darbų paroda. Meno ir muzikos erdvėje eksponuotos vinilo plokštelių, Rokiškio pagrindinės mokyklos moksleivių kūrybinių darbų, VšĮ „Jautri širdis“ socialinės reabilitacijos bendruomenės narių rankdarbių, Rokiškio jaunimo centro Dailės mokyklos moksleivių keramikos darbų, J. Nekrašiaus miniatiūrinių knygelių ir ekslibrisų, bibliotekininkės V. Krasauskienės jubiliejinė fotografijos, Rokiškio jaunimo centro Dailės mokyklos meninės saviraiškos užsiėmimų suaugusiems keramikos grupės, E.

Skardžiūtės keramikos darbų, Rokiškio TAU prie Rokiškio švietimo centro studenčių kūrybinių darbų parodos. Kūrybinėje industrinėje palėpėje buvo įkurta meninė botaninė instaliacija „Subjektyvi metamorfozė“ (R. Kundelytė-Mackenzie), VDU menų galerijos M. Gineikaitės fotografijų paroda „Miestovaizdžio balsai“, grafikos, tapybos, akvarelės darbų paroda iš Rokiškio krašto muziejaus rinkinių „Vytautui Klemkai – 100“. Čia eksponuotos dvi Rokiškio profesinio mokymo centro siuvėjo profesijos mokinių parodos.

Įsimintina Edukacijų salėje veikusi rajono bibliotekininkų kūrybos darbų ir I. Gerdvilytės paveikslų iš džiovintų gėlių parodos. Lankytojų skyriuje parengtos 74, Vaikų ir jaunimo skyriuje – 48 įvairaus pobūdžio, Informacijos ir kraštotyros skyriuje – 22 literatūrinės parodos. Edukacijų klasėje eksponuota rajono bibliotekininkių kūrybos darbų paroda.

Filialų renginiai (tarp jų ir kraštotyros) ir parodos

Įvairiomis formomis minėtos iškilių kraštiečių jubiliejinės, istorinės datos, bibliotekų jubiliejai, rengtos kaimų šventės, daugybė etnokultūrinių renginių bei edukacijų. Minėtini renginiai: Obelių MF paminėtas kraštiečio rašytojo A. Danio 100-asis jubiliejus, Pandėlio MF vyko susitikimas su kraštiečiu poetu A. Geniu ir jo žmona, rašytoja V. Šukyte, Laibgalių KF – poezijos popietėje pristatyta Kriso Harės poezija, Suvainiškio KF – P. Plumpos knyga „Kelionė į gyvenimą“. Daugumoje rajono bibliotekų pristatytas Rokiškio krašto kultūros žurnalas „Prie Nemunėlio“. Bendradarbiaudamos su vietos bendruomenėmis, bibliotekininkės rengė tradicines šventes: Konstantinavos kaime – „Pirmosios pradalgės“ varžytuves, Lukštuose – „Lukštietines“, Aleksandravėlėje vykusio kraštiečių susitikimo metu organizuotos parodos ir jų pristatymai. Kamajų KF bibliotekininkė parengė projekto „Kamajai – mažoji kultūros sostinė“ veiklų metraštį. Panemunyje vyko Poezijos pavasario skaitymai, Kuodiškiuose, V. Mirono tėviškėje, tradiciškai paminėta Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena. Aktyviai prisidėta prie vietos renginių: Panemunėlio kraštiečių šventės „Elžbietinė“, Suvainiškio „Spanguolinės“, Laibgalių „Rudeninių gandrinių“. Poezijos mylėtojai rinkosi į tradicinę Juodupės krašto kūrėjų kūrybos popietę. Obelių MF vyko susitikimas su rašytoju, režisieriumi R. Šarknicku. Rokiškio MF surengtas rajono literatų poezijos skaitymai „Kūrybinė rudens harmonija“, Panemunėlio KF surengta popietė, skirta įsimintinam knygos herojui. 2024 m. paminėti Didsodės ir Onuškio kaimų bibliotekų 70-mečio įkūrimo jubiliejai. Rajono bibliotekose vyko etnokultūriniai renginiai, edukaciniai užsiėmimai, eksponuotos tautodailės ir kūrybos darbų parodos. Literatūrinėmis parodomis minėtos kraštiečių rašytojų jubiliejinės datos: poetų B. Gražio 90-osios, R. Graibaus 85-osios, A. Genio 70-osios, A. Danio 100-osios, V. Juknaitės 75-osios, kraštotyrininko R. Kauniečio 80-osios gimimo metinės. Literatūros parodomis paminėti Lietuvos ir užsienio rašytojų jubiliejai. Filialuose rengtos lankytojų mėgstamos fotografijų parodos. Bibliotekininkės, bendradarbiaudamos tarpusavyje, keitėsi parodomis, kad su jomis susipažintų kitų seniūnijų gyventojai.

Edukacijos

Mažėjant periodikos ir knygų skaitytojų, ieškota veiklų, kurios sudomintų vartotojus. Viena iš tokių – edukacijos. 2023 m. į edukacines veiklas įsijungė filialai, kur parengta ir patvirtinta 12 (Kavoliškio, Pandėlio, Juodupės, Kriaunų, Duokiškio) naujų edukacinių programų. VB startavo 4 naujos edukacinės programos. Biblioteka iš viso teikė 30 (16 daugiau nei 2023 m.) edukacinių programų. Iš jų VB – 18 edukacinių programų (12 iš jų – vaikams), filialai – 12. Septynios edukacinės programos dalyvauja Kultūros paso programoje.

VB ir filialuose pravesta 317 (254 daugiau nei 2023 m.) edukacijų 3429 (2309 daugiau nei 2023 m.) dalyvių. Paklausiausios VB edukacijos „Miriorama – judanti knygos panorama“, „Knygutės pleputės“, „Dvylika brolių, juodvarniais lakstančių“, pasakojimo edukacija „Akmenų sriuba“.

Su edukacinėmis programomis dalyvauta Vilniaus knygų mugėje, Vaikų ir jaunimo skyrius vykdė edukacinių programų stažuotes Pasvalio, Biržų rajono viešosiose bibliotekose. Dalyvauta Nacionalinės bibliotekos organizuotame virtualių kūrybinių edukacijų cikle. Vykdant projektą „Socialinis receptas: Kūrybinis tiltas” (koordinavo Rokiškio visuomenės sveikatos biuras), mažinantį senjorų socialinę atskirtį, pravesta 6 edukacinių programų po 4 užsiėmimus VB, Juodupės ir Kriaunų filialuose. Projekto veiklose apsilankė 247 rajono senjorai. Lankytojams

siūlytos kitų edukatorių vedamos edukacinės programos. IN and Co mokė pasidaryti „Pirštukines lėles", edukacijas vaikams vedė kolegės iš Biržų.

Naujos veiklos

2024 m. susikūrė du nauji klubai: VB – „Senjorinos" (vad. V. Bugailiškienė, 32 nariai senjorai, dalyvaujantys VB edukacijose ir renginiuose, rengiantys teminius literatūrinius susitikimus) Vaikų ir jaunimo skyriuje – „Knyginėtojų" (pirmų klasių mokiniai, besirenkantys kartą per mėnesį).

Bendradarbiavimas nevyriausybinėmis organizacijomis (toliau – NVO)

Bibliotekos adresu registruotos trys NVO: Lietuvos bibliotekininkų draugijos Rokiškio skyrius (toliau – LBD Rokiškio skyrius), Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras (toliau – Keliuočių centras) ir Rokiškio rajono literatų klubas „Vaivorykštė" (toliau – literatų klubas „Vaivorykštė"), su kuriomis 2024 m. palaikyti profesiniai ir projektinės partnerystės ryšiai. Bendradarbiaujant su literatų klubu „Vaivorykštė" parengtas leidybinis projektas, kurio metu išleista audioknyga A. Danio „Sutryptų vilčių aimana", pristatyti kraštiečių leidiniai, organizuoti literatūriniai skaitymai. Keliuočių centras Bibliotekoje paminėjo įkūrimo 20-metį ir surengė Juozo Keliuočio literatūrinės premijos įteikimo iškilmes istorikui R. Mikniui. Bibliotekos specialistai rengė straipsnius Rokiškio krašto kultūros leidiniui „Prie Nemunėlio". LBD Rokiškio skyrius organizavo Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės, Bibliotekos edukacijas Vilniaus knygų mugės „Bibliotekų erdvėje", dalyvavo bendruose Lietuvos bibliotekų profesiniuose renginiuose.

Bendradarbiavimas su rajono kultūros ir švietimo įstaigomis

Rokiškio jaunimo centro dailės mokyklos moksleivių darbais iliustruotas Poezijos almanachas. Rokiškio klasikinės muzikos festivalis Bibliotekos skaitytojams dovanojo susitikimą su knygos „Mūsų Irena" autore rašytoja R. Pabarčiene. Bendradarbiaujant su VšĮ Psichiatrijos ligonine, Skemų socialinės globos namais, Dienos centro asmenims su negalia, VšĮ „Jautri širdis" socialinės reabilitacijos bendruomenėmis, vykdomos edukacijos, eksponuojamos parodos. Reguliariai su skaitymais lankomasi Rokiškio Šv. Apaštalo evangelisto Mato parapijos senelių globos namuose. Tradiciškai paminėta Draugo diena Skemų socialinės globos namuose. VB Vaikų ir jaunimo skyrius bendradarbiavo su l. d. „Pumpurėlis", „Nykštukas", „Varpelis", d. m. „Ąžuoliukas", Senamiesčio ir J. Tūbelio progimnazija, Juodupės, Kamajų A. Strazdo, Obelių, Pandėlio ir „Romuvos" gimnazijomis, Rokiškio pagrindine mokykla, Rokiškio rajono savivaldybės švietimo centru.

Partnerystė su Lietuvos bibliotekomis ir kitomis institucijomis

Projektinė partnerystė su Nacionaline biblioteka ir G. Petkevičaitės-Bitės VB suteikė rokiškėnams galimybę susitikti su Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatu poetu R. Stankevičiumi, keliautoju A. Sutkumi. Vyko knygų apie džiazo atlikėją P. Vyšniauską, H. Kunčiaus „Litbelas" ir A. Šlepiko „Namas anapus upės" pristatymai. Dalyvaujant Lietuvos bibliotekų ir LRKM projektuose „Metai su knyga" ir „Vasara su knyga" surengtas susitikimas su rašytoja G. Viliūne, suaugusiųjų skaitymo ambasadore. VB Vaikų ir jaunimo skyrius dalyvavo Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro organizuojamoje iniciatyvoje „Atverk duris vasarai" (vertinimo komisija skyriaus vykdytas veiklas išskyrė kaip įdomias, aktualias dalyviams ir skyrė padėkos raštą). Skyrius, būdamas partneriu, įgyvendino G. Petkevičaitės-Bitės VB inicijuoto projekto „Inovatyvūs Lietuvos bibliotekų skaitymo skatinimo sprendimai vaikų ir jaunimo socialinių santykių kūrimui su aplinka" (EEE) tęstines veiklas. Specialiųjų skaitymo poreikių turintiems žmonėms suteikta prieiga naudotis virtualios bibliotekos ELVIS (elektroninių leidinių valdymo informacinė sistema) garsinių knygų fondu (Lietuvos audiosensorinė biblioteka). Vartotojams VB ir Kamajų KF išduota 1565 garsiniai dokumentai.

Bendradarbiaujant su Lietuvos Rašytojų sąjunga ir Rašytojų klubu Rokiškio krašte organizuoti Tarptautinio festivalio „Poezijos pavasaris" dalyvių skaitymai.

Leidybinė veikla

Parengtas ir išleistas iliustruotas poezijos almanachas „Tau, Rokiški" (200 egz. tiražas), kuriame publikuojama 85 autorių kūriniai, skirti Rokiškiui. Iš viso publikuojama 114 eilėraščių,

kurių 6 parašyti tarmiškai. Didžioji dalis, t. y. 67 autoriai yra mūsų kraštiečiai. Almanache glaustai pristatomi autoriai, pateikiamos jų mintys apie gyvenimą, kūrybą, tėviškę bei kitas vertybes ir publikuojami kūriniai, skirti Rokiškiui. Leidinyje pateikiamos 32 Rokiškio jaunimo centro dailės mokyklos moksleivių, vadovaujamų mokytojo eksperto A. Augučio ir vyresniojo dailės mokytojo Ž. Vaičiūno, tapybos, grafikos ir molio darbų iliustracijos.

Projektinė veikla

2024 m. biblioteka tęsė įvykdytų projektų – „Verslo paramos sistemos kūrimas ir prieinamumas Žiemgaloje, Kuržemėje ir Šiaurės Lietuvoje“, „Interaktyvi edukacinė erdvė – efektyvus socialinės integracijos būdas vaikams iš nepalankiose sąlygose gyvenančių šeimų“, „Šeimų stiprinimas, bendradarbiaujant bibliotekoms, kaip indėlis į socialinį ir ekonominį augimą Ludzos savivaldybėje, Rokiškio rajone ir Jėkabpilio mieste“ ir „Pandėlio krašto kultūrinio lauko aktualizavimas inovacijų kontekste“) veiklas.

Įgyvendinti keturi nauji projektai, iš kurių tris finansavo Savivaldybė: tradicinė šventė „Širvynė 2024“ (2500 Eur), Aukštaitijos regiono 28-asis lėlių teatrų festivalis „Kai atgyja lėlės 2024“ (1800 Eur) ir poezijos almanacho „Tau, Rokiški“ leidyba (2880 Eur). Projektą „Socialinis receptas: kūrybinis tiltas“ finansavo VšĮ Centrinė projektų valdymo agentūra (1800,72 Eur).

Vienas projektas „Mažosios architektūros parko atnaujinimas rašytojo Alfonso Danio gimtinėje rengtas ir įgyvendintas, paraišką pateikus per Rokiškio rajono literatų klubą „Vaivorykštė“ (finansavo Savivaldybė – 1500 Eur).

2024 m. inicijuotas ir parengtas Interreg Lat-Lit projektas „Pokyčių vėjas“ (partnerės – Ludzos (Latvija) ir Šiaulių miesto bibliotekos).

Metodinė veikla

Metodinė praktinė pagalba buvo teikiama 34 kaimo ir 3 miesto filialams. Organizuota 12 išvykų ir filialuose apsilankyta 42 kartus, miesto filialuose – 4 kartus, kaimo filialuose – 38 kartus. Stebėti pokyčiai, teikta metodinė pagalba, spręsti aktualūs klausimai. Atnaujinti Pakriaunių, Aleksandravėlės, Konstantinavos, Antanašės filialų informaciniai užrašai fonduose.

Vyko penkios „Metodinės dienos“, kurių metu pristatyti 25 VB specialistų ir svečių pranešimai, ugdantys bendrąsias ir profesines kvalifikacijas. Pranešimą „Gaisrinė sauga mūsų gyvenime“ skaitė Rokiškio priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vyresn. specialistas V. Kulikauskas. Pirmosios medicinos pagalbos žinias Bibliotekos darbuotojams inicijavo Rokiškio raudonojo kryžiaus draugija.

Kvalifikacijos kėlimas

Šešiasdešimt penki Bibliotekos darbuotojai kvalifikaciją kėlė dalyvaudami stažuotėse, mokymuose, konferencijose, seminaruose ir kitokio formato susitikimuose, organizuojamuose Nacionalinės bibliotekos, G. Petkevičaitės-Bitės VB ir Rokiškio švietimo centro. Keturi darbuotojai dalyvavo ERASMUS darbo stebėjimo vizituose užsienyje. Biblioteka organizavo anglų kalbos kursus suaugusiems, mokymus apie socialinių tinklų valdymą, marketingą ir rinkodarą, mokymus apie debesų kompiuteriją (Skemų socialinės globos namų socialiniams darbuotojams). Visi darbuotojai kėlė bendrąsias ir profesines kompetencijas programoje „Kompetencijų biblioteka“ (34 seminarai), taip pat stebėdami Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos organizuojamas transliacijas (29 vnt.)

Bibliotekos įvaizdžio kūrimas ir veiklų populiarinimas

2024 m. įvairiuose leidiniuose publikuoti 224 straipsniai apie rajono bibliotekų veiklą, įskaitant ir pačių bibliotekininkių straipsnius. Iš to skaičiuje respublikinėje spaudoje tokių publikacijų būta 9, rajoninėje žiniasklaidoje – 215. Bibliotekininkai parašė 62 straipsnius: rajono leidiniuose 58, respublikinėje spaudoje – 4. Bibliotekos veiklos populiarinamos bibliotekos e-svetainėse, socialiniame tinkle „Facebook“, Rajono bibliotekose pravestos 54 (VB – 23, MF – 10, KF – 21) bibliotekų veiklą pristatančios ekskursijos, kuriose dalyvavo 631 (VB – 324, MF – 43, KF – 264) asmenys.

Kartą per savaitę rajono laikraštyje „Gimtasis Rokiškis“ skelbiama Bibliotekos parengta informacija apie naujai gautas ir populiarias knygas.

Įvaizdį kuria profesionaliai ir nuoširdžiai dirbantys bibliotekų darbuotojai. VB darbuotojai dalyvavo J. Tūbelio progimnazijos, Rokiškio Kamajų A. Strazdo gimnazijoje vykusiose karjeros dienose, pristatydami bibliotekininko profesiją. 55-osios rajono bibliotekininko dienos proga Rokiškio rajono meras R. Godeliauskas įteikė 8 padėkas už 55-erių, 50-ies, 45-erių, 40-ies metų darbą bibliotekoje. Savivaldybės Komunikacijos ir kultūros skyriaus vedėja I. Matelienė įteikė 6 padėkas 35-eris, 30-imt ir 20-imt metų bibliotekose dirbantiems darbuotojams. Bajorų KF vyresn. bibliotekininkei V. Krasauskienei už nuoširdų bendradarbiavimą ir partnerystę įgyvendinant bendruomenės projektą įteikta Rokiškio kaimiškosios seniūnijos Bajorų kaimo bendruomenės padėka. Asociacija „Langas į ateitį“ įteikė Bibliotekai dvi padėkas: už aktyvų dalyvavimą akcijoje Saugesnio interneto savaitėje – rengiant edukacines veiklas ir skatinant savo bendruomenę būti saugesniais internete ir už aktyvų dalyvavimą skaitmeninių įgūdžių ugdymo akcijos „Skaitmeninės savaitės 2024“ veiklose.

IV. APIBENDRINIMAS

2024 m. Bibliotekos rodikliai atitinka Rokiškio rajono savivaldybės strateginiame plane iki 2030 m. numatytus 2020–2024 m. laikotarpiui numatytus rodiklius: 2.2.2. Padidinti kultūros produktų kokybę ir prieinamumą:

– Savivaldybių viešųjų bibliotekų lankytojų skaičius 181,5 tūkst. asm. (2020–2024 m.) Nemažėjantis (2024 m. –192,464 tūkst. asm.), rodantis, kad bibliotekos yra reikalingos.
– Rajono bibliotekų fondų atnaujinimas ir plėtra – atnaujinto bibliotekų fondo dalis – 3,7 (2020–2024 m.) – 2024 m. – 3,7;
– Suskaitmenintų dokumentų skaičius (vnt. iš viso) – 2 vnt. (2020–2024 m.) – 2024 m. – 3 vnt.
– Pradėti Bibliotekos struktūriniai pokyčiai.
– Pagerintos darbuotojų darbo sąlygos (įrengti 2 kondicionieriai VB specialistų kabinetuose).
– Pagerinta rajono bibliotekų būklė (atlikti einamieji remontai 9 filialuose)
– Renginiais prisidėta prie Rokiškio 525-ųjų įkūrimo metinių paminėjimo.
– Įsimintinas susitikimas su Japonijos ambasados atstovais ir jų programa.
– Paminėta 55-oji tradicinė Bibliotekininko diena.
– Sukurta 18 naujų edukacinių programų (12 iš jų – filialuose).
– Regiono bibliotekose pristatytos Bibliotekos darbuotojų parengtos edukacinės stažuotės.
– Susikūrė du nauji skaitytojų klubai.
– Pokyčiai lėlių teatro „Padaužiukai“ veikloje: 2024 m. spektaklyje vaidino 7 vaikai ir 5 tėveliai.
– Sėkmingai vykdomos Valstybės inicijuotos „Medijų ir informacinio raštingumo“ programos veiklos.
– Aktyvi partnerystė su Lietuvos bibliotekomis, vykdant bendrus projektus, nacionalines programas.
– Įgyvendinti 5 projektai, skirti tradicinių renginių, leidybinės veiklos tęstinumui ir socialinės atskirties mažinimui.
– Parengtas Interreg Lat-Lit projektas „Pokyčių vėjas“.
– Pradėtas rengti rajono bibliotekose saugomų kraštotyros darbų virtualus katalogas.
– Dėmesys kvalifikacijos kėlimui: visi bibliotekininkai ir specialistai dalyvavo kvalifikaciniuose mokymuose.